

**PROTOCOL PER A LA PREVENCIÓ,
DETECCIÓ I ACTUACIÓ
EN CONTRA
DE L'ASSETJAMENT SEXUAL
I
PER RAÓ DE SEXE**

I. DECLARACIÓ DE PRINCIPIS I OBJECTIUS DEL PROTOCOL

Declaració de principis, drets i garanties La Fundació Privada Servei Solidari per la Inclusió Social (en endavant Servei Solidari) té com a missió fomentar l'autonomia i ciutadania plena de joves i adults en risc d'exclusió social per generar un canvi cap a una societat més justa, mitjançant l'educació, l'emprenedoria, la sensibilització i una atenció integral i en xarxa a les necessitats de persones i grups. El respecte a les persones és un element inherent en aquesta finalitat darrera de la seva existència, per aquest motiu Servei Solidari ha de preveure i eradicar les situacions d'assetjament sexual o d'assetjament per raó de sexe per tal d'avançar en la participació plena de les persones que en formen part, tant treballadors com col·laboradors voluntaris i usuaris, i alhora garantir una convivència respectuosa entre tothom. Servei Solidari ha de preservar els drets de les persones involucrades en aquest tipus de situacions; entre d'altres, el dret a la dignitat i al lliure desenvolupament de la personalitat, el dret a la integritat física i moral de les persones, el dret a la no discriminació per raó de gènere o cap circumstància personal o social, el dret a la intimitat i a l'honor, regulats per la normativa internacional, la Constitució Espanyola i l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. D'acord amb l'article 48 de la Llei Orgànica 3/2007 per la igualtat efectiva de dones i homes, i la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, totes les empreses hauran de disposar de mesures específiques per prevenir l'assetjament sexual i per raó de sexe a la feina. En aquest sentit, Servei Solidari declara que vol ser un espai de «tolerància zero» en relació a qualsevol conducta o actitud constitutiva d'assetjament sexual i/o per raó de sexe.

Així, amb aquest protocol, es compromet a realitzar una actuació positiva per protegir les persones que es relacionen amb l'entitat en contra de situacions d'assetjament sexual o per raó de sexe, i impulsar tant la prevenció com les vies institucionals de denúncia i reacció. Aquest protocol ha de servir per prevenir, identificar i donar resposta a les conductes d'assetjament sexual i d'assetjament per raó de sexe, així com per aclarir els models d'actuació i les competències de les persones i/o òrgans implicats quan es detectin aquestes situacions a Servei Solidari. Aquesta pretén ser una via més de prevenció i intervenció de casos d'assetjament que es puguin donar al context laboral, complementària als altres canals de denúncia establerts oficialment: inspecció de treball i la via judicial.

Els principis i drets que es garanteixen per a protegir la intimitat i la dignitat de les persones afectades són els següents:

- **Confidencialitat:** Les persones que intervinguin en el procediment no poden divulgar informació relacionada amb el contingut del procés de recerca ni de les denúncies presentades.

- **Imparcialitat:** El procés de recerca s'ha de portar a terme amb total respecte, neutralitat i objectivitat per a totes les parts. Així mateix, els investigadors que participin en el cas d'assetjament no poden tenir cap vinculació amb les parts implicades.

- **Prohibició de represàlies:** Està totalment prohibit emprendre represàlies contra la víctima, testimonis o persones que participen en el procés de recerca sobre l'assetjament.

- **Protecció de la salut de la víctima:** El procediment ha de garantir totes les mesures necessàries per a protegir o restituir la salut de la víctima.

- **Diligència i compliment de terminis de tramitació i resolució:** El procés de recerca i la resolució han de ser realitzats dintre dels terminis establerts i sense demores injustificades.

- **Restitució de la víctima:** En el cas de que la víctima hagi patit un empitjorament de les seves condicions laborals a causa de l'assetjament, s'hauran de restituir les seves condicions sempre que aquesta ho sol·liciti.

- **Garanties jurídiques:** Una vegada demostrat l'existència d'assetjament i finalitzat el procediment establert en el protocol, el organisme prestarà assistència jurídica a la víctima sempre que l'assetjador vulgui emprendre accions judicials contra la persona assetjada o terceres persones que hagin intervingut en el procés.

Objectius del protocol

- Sensibilitzar les persones que formen part de Servei Solidari que cap tipus de violència és justificat ni és tolerable.
- Posar a l'abast de tothom informació sobre les mesures de prevenció i denúncia.
- Facilitar la denúncia d'aquest tipus de situacions d'abús de poder, garantir la confidencialitat i respectar el principi de presumpció d'innocència.
- Crear procediments àgils d'intervenció i acompanyament.

II. DEFINICIÓ DE LA CONDUCTA D'ASSETJAMENT I ÀMBIT D'APLICACIÓ

Definició de la conducta d'assetjament sexual i d'assetjament per raó de sexe

La Fundació Servei Solidari entén per assetjament sexual aquella conducta verbal, no verbal o física de caire sexual no desitjat i que atempta contra la dignitat de la persona creant-li un entorn intimidant, hostil, degradant, ofensiu o molest (art. 5 de la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, aprovada pel Parlament de Catalunya). En qualsevol àmbit social hi pot haver un abús a causa d'un poder físic o psíquic respecte de la persona assetjada. No sempre és necessari que hi hagi una superioritat jeràrquica, per la qual cosa aquests comportaments es poden donar en qualsevol col·lectiu.

L'assetjament per raó de sexe és qualsevol comportament realitzat en funció del sexe de la persona, amb el propòsit o l'efecte d'atemptar contra la seva dignitat i crear un entorn intimidatori, ofensiu i degradant.

Àmbit d'aplicació

Aquest protocol s'aplica al personal laboral, persones col·laboradores voluntàries així com a les persones usuàries dels diferents programes que es desenvolupen a Servei Solidari.

Responsabilitats i obligacions

La Quinta Pata considera l'assetjament sexual com un comportament indegut, per la qual cosa:

- 1) Té la responsabilitat de respondre davant dels casos que es puguin donar, per tal d'evitar les conseqüències que puguin derivar-se'n.
- 2) Té la obligació d'informar a tota la comunitat de la Fundació de la intolerància que manté davant els casos d'assetjament, vinguin de part de qualsevol dels seus membres. Per tal de complir aquest objectiu es portaran a terme accions informatives, per donar a conèixer d'una forma clara i entenedora les mesures d'actuació en contra de l'assetjament sexual.
- 3) Pot oferir formació a tota la comunitat de Servei Solidari sobre les diferents formes d'assetjament i sobre com denunciar-les.

Per aquest motiu es constitueix la **Comissió d'Igualtat de Gènere**, que té com a funcions:

- Oferir assessorament, assistència i participació en la resolució de problemes i els procediments davant casos d'assetjament sexual o per raó de gènere.

- Informar a l'equip professional, voluntariat i persones usuàries de Servei Solidari sobre els drets, els recursos jurídics, els procediments interns per a formular denúncies i les sancions establertes per als casos d'assetjament.
- Dur a terme activitats formatives i accions de sensibilització orientades a la prevenció de l'assetjament sexual.

La Comissió d'Igualtat de Gènere està formada per:

- L'advocat/a del servei d'assistència jurídica de Servei Solidari.
- La persona responsable de l'àrea de Qualitat de Servei Solidari
- La persona responsable de l'àrea Econòmic-Laboral de Servei Solidari.

En el cas que un dels membres de la Comissió d'Igualtat sigui part implicada en una denúncia per assetjament sexual o per raó de gènere, aquest serà substituït per una altra persona, escollida per Gerència.

III. TRAMITACIÓ DE LES QUEIXES

Les queixes han de dirigir-se a la Comissió d'Igualtat de Servei Solidari mitjançant un correu electrònic o en persona; es garanteix en tot moment la confidencialitat d'allò exposat. En el moment que arriba una queixa, aquesta comissió inicia la investigació, analitza els fets i pren decisions.

Les queixes poden provenir de la persona assetjada o de persones que adverteixen una situació d'assetjament o en tenen coneixement. En qualsevol cas, la queixa ha d'implicar dues persones a les quals és aplicable aquest protocol.

Per tal d'iniciar la investigació, la Comissió d'Igualtat ha d'entrevistar les parts implicades i recollir la informació necessària per prendre les decisions adequades. Durant les entrevistes, ambdues parts poden estar acompanyades de la persona que escullin, que a la vegada ha d'acatar el principi de confidencialitat. Un cop escoltades les dues parts es poden cridar, si escau, testimonis relacionats amb el cas.

La Comissió d'Igualtat ha d'analitzar la informació recollida i elaborar un informe amb les accions per portar a terme, que s'ha de trametre a la Gerència o al Patronat de Servei Solidari amb la màxima urgència. 6

Durant tot el procés la persona presumptament assetjada ha de rebre protecció, suport i assessorament continu. S'han de buscar els mecanismes per evitar el contacte entre les dues parts.

El procés finalitza quan es pot garantir que l'assetjament ha acabat i totes les parts estan informades de la decisió presa. A més, la Comissió d'Igualtat fa un seguiment posterior a la víctima perquè superi les conseqüències que s'hagin pogut derivar arran d'aquesta situació d'assetjament, i no es donin casos de represàlies. En cas contrari la direcció de Servei Solidari ha de valorar la possibilitat d'aplicar altres mesures per tal de disminuir totalment els riscos que se'n puguin derivar.

IV. MESURES CAUTELARS, DISCIPLINARIES I REPARADORES

Sense perjudici del que preveu la normativa administrativa sancionadora, Gerència dintre de les seves competències ha d'adoptar les mesures adequades recomanades per la Comissió d'Igualtat, per tal de garantir la finalització de l'assetjament i la no reiteració d'aquesta conducta.

Igualment ha d'adoptar mesures per tal d'evitar o reduir els perjudicis creats a la persona afectada amb ocasió de l'assetjament.

Provisionalment es poden adoptar mesures que apartin o evitin el contacte i/o la dependència orgànica entre la persona afectada i la persona acusada. Per exemple, si la persona afectada és usuària de la Fundació es pot sol·licitar el canvi de grup o de personal tècnic i/o voluntari de referència; si la persona acusada és coordinador/a de programa s'han de fer les gestions pertinents per canviar la coordinació.

Les mesures cautelars s'han de prendre com a garanties de protecció per a les parts implicades i com un exercici de responsabilitat de la institució en què tenen lloc els fets. La direcció de Servei Solidari pot adoptar mesures disciplinàries si s'escau.

V. GARANTIES DE CONFIDENCIALITAT

Totes les consultes o queixes que es tramitin sobre possibles situacions d'assetjament estan protegides pel principi de confidencialitat. Les persones que participin en el procediment previst en el protocol, ja sigui com a membres de la Comissió d'Igualtat o en condició de testimonis, tenen l'obligació de no parlar sobre aquest assumpte en l'entorn de l'entitat, per tal de preservar la privacitat de les persones implicades. Igualment les persones que presentin la queixa, les afectades així com les acusades han de mantenir la confidencialitat del cas. Les persones que constitueixen la COPAVG han de signar un compromís de confidencialitat.

Tota la informació relativa a les queixes en matèria d'assetjament sexual s'ha de tractar de manera que es protegeixi el dret a la intimitat de totes les persones implicades. Està prohibida la difusió dels documents relacionats amb la denúncia o amb la investigació, excepte que siguin necessaris per interposar una apel·lació, una queixa o un procediment judicial o administratiu.

VI. TERMINI DE RESOLUCIÓ

Els tràmits previstos en aquest Protocol s'han de resoldre amb la màxima celeritat. El termini entre la presentació de la queixa i la seva resolució no pot superar els vint dies laborables.

VII. QÜESTIONS RELATIVES A L'APLICACIÓ, DIFUSIÓ I AVALUACIÓ DEL PROTOCOL

Difusió del protocol i accions preventives i de formació

Les persones a les quals s'aplica aquest protocol han de ser informades sobre la seva existència i el seu contingut mitjançant actes públics, escrits divulgatius (tríptics, etc.), així com per mitjans electrònics.

Aquest Protocol ha de figurar en un lloc accessible en el web de Servei Solidari i en l'arxiu virtual.

Revisió i avaluació del protocol

Un cop aprovat, aquest protocol pot ser objecte de modificació per tal de millorar-ne l'eficiència en la seva aplicació. Igualment es pot reformar en cas que sigui necessari per tal d'adaptar-lo a la normativa i a les polítiques de l'entitat. La potestat, tant d'aprovar com de revisar el protocol correspon al Patronat de la Fundació Servei Solidari.